

Briuselis, 2025 m. rugsėjo 30 d.
(OR. en)

9858/1/25
REV 1 ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2023/0008 (COD)

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750
PARLNAT

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl Europos gyventojų ir būstų statistikos, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013

- Tarybos motyvų pareiškimas
- Tarybos priimta 2025 m. rugsėjo 29 d.

I. IVADAS

1. 2023 m. sausio 20 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento dėl Europos gyventojų ir būstų statistikos, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 763/2008 ir (ES) Nr. 1260/2013¹ (EGS reglamentas).
2. Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti suderintą Europos gyventojų ir būstų statistikos sistemą integruojant esamą demografinę, migracijos ir surašymų statistiką. Ja siekiama didinti duomenų palyginamumą, savalaikiškumą ir aktualumą visose valstybėse narėse, remiant ES politiką demografinių pokyčių, socialinės sanglaudos ir darnaus vystymosi srityse.
3. Pasiūlymas buvo nagrinėjamas keliuose Statistikos darbo grupės posėdžiuose.
4. 2023 m. birželio 21 d. Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER I) patvirtino derybų įgaliojimus ir tuo remdamasis paprašė pirmininkaujančios valstybės narės pradėti derybas su Europos Parlamentu, kad būtų pasiektas susitarimas per pirmąjį svarstymą.
5. 2024 m. kovo 6 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino peržiūrėtus įgaliojimus², o 2025 m. gegužės 7 d. pateikė gaires dėl tolesnių veiksmų³ derybose su Parlamentu.
6. 2023 m. spalio 2 d. Europos Parlamentas priėmė pranešimą Užimtumo ir socialinių reikalų komitete (EMPL), o 2023 m. spalio 18 d. jį patvirtino plenariniame posėdyje. 2024 m. balandžio 24 d., prieš pat pasibaigiant 9-ajai Europos Parlamento kadencijai, Parlamentas priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą.

¹ Dok. ST 5588/23.

² Dok. ST 7138/1/24 REV 1.

³ Dok. ST 8117/25.

7. Derybos su Parlamentu prasidėjo 2023 m. lapkričio mėn., pirmininkaujant Ispanijai, ir buvo tęsiamos per visą Belgijos ir Lenkijos pirmininkavimo laikotarpį. Nuo 2024 m. kovo vidurio iki 2024 m. pabaigos derybose buvo pertrauka – iš pradžių dėl to, kad prasidėjo kitas Europos Parlamento teisėkūros ciklas, o vėliau dėl darbo krūvio, susijusio su naujos Komisijos paskyrimu.
8. 2025 m. gegužės 12 d. įvykusiame penktajame trilogė Tarybos ir Parlamento derybų grupės pasiekė preliminarų susitarimą.
9. 2025 m. gegužės 28 d. Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER I) išnagrinėjo galutinį kompromisinį tekstą siekiant susitarimo ir jį patvirtino⁴.
10. 2025 m. birželio 5 d. Europos Parlamento EMPL patvirtino politinį susitarimą, o 2025 m. birželio 6 d. EMPL pirmininkė nusiuntė laišką Nuolatinių atstovų komiteto pirmininkui, kuriame patvirtino, kad jei Taryba per pirmąjį svarstymą patvirtins reglamentą, tekstą peržiūrėjus teisininkams lingvistams, Parlamentas per savo antrąjį svarstymą patvirtins Tarybos poziciją.

⁴ Dok. ST 9153/25.

II. PRELIMINARAUS SUSITARIMO ELEMENTAI

11. Europos Parlamentas ir Taryba vedė derybas, kad pasiektų susitarimą, grindžiamą per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija, kurią Parlamentas be pakeitimų galėtų patvirtinti per savo antrąjį svarstymą. Per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos tekstas visapusiškai atspindi kompromisą, kurį, padedant Europos Komisijai, pasiekė abi teisėkūros institucijos.

Gyventojų skaičiaus bazė

12. Vienas iš politiniu ir techniniu požiūriu opiausių pasiūlymo elementų buvo gyventojų skaičiaus bazė. Į galutinį kompromisą įtraukta pareiga taikyti vertinimo metodus tik bendram gyventojui skaičiui nacionaliniu lygmeniu. Ši pareiga taikoma konkrečiai trims statistikos temoms: „Pagrindinės asmens charakteristikos“, „Asmens socialinės ir ekonominės charakteristikos“ ir „Asmens padėtis namų ūkyje“. Be to, jei yra papildomų įverčių, valstybės narės gali naudoti specialią koregavimo kategoriją. Ši papildoma, bet savanoriška koregavimo priemonė suteikia valstybėms narėms galimybę įvertinti bendrą gyventojų skaičių, kartu pripažįstant duomenų spragas. Tais atvejais, kai naudojama ši koregavimo kategorija, valstybės narės pridedamose kokybės ataskaitose privalo paaiškinti savo metodiką ir pagrįsti jos naudojimą.
13. Kalbant apie gyventojų skaičiaus duomenis, reikalingus kvalifikuotai balsų daugumai nustatyti, Eurostatas iki kiekvienų metų rugsėjo 30 d. pateiks Tarybai duomenis apie bendrą kiekvienos valstybės narės gyventojų skaičių remdamasis valstybių narių pateiktais duomenimis, kaip nurodyta reglamento priede. Valstybės narės gali tikslinti savo duomenis iki kiekvienų metų rugsėjo 1 d.

Sunkiai pasiekiamos gyventojų grupės

14. Preliminariame susitarime pateikiama sunkiai pasiekiamų gyventojų grupių apibrėžtis, kurioje nurodomos esamos kliūtys, trukdančios visapusiškai ir reprezentatyviai identifikuoti tam tikrus asmenis ar įtraukti juos rengiant statistinius duomenis. Šis terminas įtrauktas į konstatuojamąsias dalis ir rezoliucinę dalį, kad būtų dedama daugiau pastangų gerinti statistinę šių gyventojų grupių aprėptį.
15. Siekiant padėti užtikrinti geresnę aprėptį, į kompromisinį tekstą įtrauktos nuostatos dėl bandomųjų tyrimų ir galimybių studijų, kurių tikslas – įvertinti duomenų apie tokias grupes kaip įstaigose gyvenantys asmenys, benamiai ir asmenys su negalia prieinamumą. Atliekant šiuos tyrimus bus nagrinėjamos tinkamos metodikos, kartu laikantis duomenų apsaugos standartų ir atsižvelgiant į nacionalinius pajėgumus.

Nukrypti leidžiančios nuostatos

16. Jei taikant reglamentą arba jo deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus reikia iš esmės pritaikyti nacionalines statistikos sistemas, valstybės narės gali prašyti leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pradiniam ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, su galimybe šį terminą vieną kartą pratęsti ne daugiau kaip trejiems metams, jei pateikiamas pakankamas pagrindimas.

Apsaugos priemonės

17. Preliminariu susitarimu nustatomos prie EGS ypatumų pritaikytos kokybinės apsaugos priemonės. Šiomis apsaugos priemonėmis užtikrinama, kad nebūtų bereikalingo duomenų, renkamų pagal EGS reglamentą, ir duomenų, renkamų pagal IESS reglamentą⁵, sutapimo. Be to, į kompromisinį tekstą neįtrauktos nuostatos dėl duomenų, kuriuos dėl jų pobūdžio galima gauti tik tiesiogiai iš asmenų atliekant apklausas, rinkimo.

⁵ [Reglamentas \(ES\) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema \(IESS reglamentas\).](#)

18. Siekiant palengvinti įgyvendinimą, preliminariniame susitarime nustatyta bendra taisyklė, kad įgyvendinimo aktai turi būti priimami likus ne mažiau kaip 18 mėnesių iki atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pradžios. Taikomos dvi išimtys: įgyvendinimo aktai dėl pirmojo ataskaitinio laiko priimami ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki pirmojo ataskaitinio laiko pradžios, o įgyvendinimo aktai dėl surašymo duomenų priimami likus ne mažiau kaip 24 mėnesiams iki ataskaitinės datos.

Ad hoc duomenų rinkimas

19. Preliminariu susitarimu nustatomas struktūrinis papildomų duomenų rinkimo mechanizmas. Nuostatos dėl šių duomenų rinkimo, vykdomo siekiant patenkinti netikėtus trumpalaikius arba su krize susijusius statistikos poreikius, nustatomos deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais, įtrauktais į 5 straipsnį.
20. Siekiant užtikrinti proporcingumą ir išvengti vykdomo statistinio darbo trikdžių, taikomi šie apribojimai: a) kiekvienas laikinas duomenų rinkimas gali būti vykdomas ne ilgiau kaip trejus metus, b) tarp dviejų vienas po kito vykdomų duomenų rinkimų turi būti ne trumpesnis kaip dvejų metų tarpas ir c) laikino duomenų rinkimo laikotarpiai negali persidengti su surašymo ataskaitiniais laikotarpiais.

Priedas

21. Priede išdėstyti statistiniai reikalavimai, periodiškumas, teritorinis išskaidymas ir perdavimo terminai, kuriais užtikrinamas įgyvendinamumas ir aukšta duomenų kokybė.
22. Laikytasi nuomonės, kad šešių mėnesių periodiškumo ir metinių duomenų apie socialines ir ekonomines charakteristikas statistinė vertė nėra tokia, kuri pateisintų nacionalinėms statistikos sistemoms tenkančią naštą, todėl jie buvo išbraukti.
23. Kompromisiniame tekste patvirtinama, kad su energija susijusių pastatų charakteristikų duomenys bus renkami tik iš nacionalinių duomenų bazių, laikantis Direktyvos (ES) 2024/1275. Šia nuostata užtikrinamas teisinis aiškumas ir išvengiama naujų ataskaitų teikimo pareigų nustatymo.

24. Išlaikytas T + 24 mėnesių duomenų perdavimo terminas, taikomas sudėtingiausiems duomenų rinkiniams, be kita ko, kas dešimt metų renkamiems duomenų rinkiniams, srities „Šeimos ir namų ūkiai“ duomenims ir daugiamečiams duomenų rinkiniams, kurių teritorinis lygmuo yra LAU⁶.
25. Tam tikriems metiniams ir daugiamečiams duomenų rinkiniams nustatomas pereinamasis laikotarpis iki 2035 m. Tam tikriems metiniams duomenų rinkiniams iki 2035 m. bus taikomas 12 mėnesių terminas, o vėliau šis terminas bus sutrumpintas iki 10 mėnesių. Daugiamečių duomenų rinkinių atveju iki 2035 m. ir toliau bus taikomas 24 mėnesių terminas, o vėliau – 18 mėnesių terminas. Šiais pereinamaisiais laikotarpiais bus užtikrintas laipsniškas ir realistiškas įgyvendinimas.
26. Nustatytas 120 dienų terminas ketvirtiniams imigrantų duomenims pateikti ir 60 dienų terminas metiniams bendriems gyventojų duomenims ir duomenims apie asmens civilinės būklės pasikeitimą pateikti.

Taikymo data ir pirmieji ataskaitiniai metai

27. Kadangi šis reglamentas bus priimtas vėliau, nei buvo numatyta iš pradžių, nustatyta taikymo pradžios data yra 2028 m. sausio 1 d. Todėl renkant duomenis pagal reglamentą, pirmieji ataskaitiniai metai bus 2027 m.

⁶ [Vietos administraciniai vienetai \(LAU\) naudojami ES teritorijai suskirstyti, kad būtų galima teikti vietos lygmens statistinius duomenis. Tai yra žemo hierarchinio lygmens šalies administracinio suskirstymo vienetai, smulkesni už provinciją, regioną arba valstybę.](#)

III. IŠVADA

28. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija visapusiškai atspindi kompromisą, pasiektą Europos Parlamento ir Tarybos derybose, padedant Komisijai.
29. Šis kompromisas patvirtintas 2025 m. birželio 6 d. EMPL pirmininkės laišku, adresuotu Nuolatinių atstovų komiteto pirmininkui. Tame laiške EMPL pirmininkė nurodo, kad savo komiteto nariams, o vėliau ir plenariniame posėdyje rekomenduos per antrąjį svarstymą Parlamente be pakeitimų pritarti Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtai pozicijai, abiejų institucijų teisininkams lingvistams patikrinus jos tekstą.
